

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра менеджменту
та маркетингу

Теорія організації та самоменеджмент: методичні рекомендації

для самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня
«Бакалавр» спеціальностей 073 «Менеджмент»; 281 «Публічне управління та
адміністрування» денної та заочної форми навчання»

Миколаїв – 2020

УДК 65-01:005.73
Т33

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету менеджменту
Миколаївського національного аграрного університету від 28.04.2020 р., протокол №9

Укладач: В. В. Клочан

Рецензенти:

Червен І.І. – доктор економічних наук, професор завідувач кафедри
готельно-ресторанної справи та організації агробізнесу
Миколаївського національного аграрного університету

М.В. Зось-Кіор – доктор економічних наук, професор кафедри
менеджменту Полтавської державної аграрної академії

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2020
© Клочан В. В., 2020

ЗМІСТ

Анотація	4
Мета вивчення дисципліни	4
Передумови для вивчення дисципліни	6
Очікувані результати навчання з дисципліни	6
Структурно-логічна схема вивчення дисципліни	7
Зміст навчально дисципліни	9
Перелік рекомендованих літературних джерел та законодавчо-нормативних актів	25
Додатки	26

1. АНОТАЦІЯ

Однією із найскладніших проблем у свідомій діяльності людей є управління функціонуванням систем, у які людина входить як головний складовий елемент, тобто організаційних систем. Це пов'язано з низкою унікальних властивостей, притаманних будь-якій організації. Серед них особливе місце займає відсутність звичних для людини можливостей прямого спостереження та вимірювання організації як об'єкта вивчення.

Організаційний чинник мав домінуюче значення в житті суспільства в усі часи і в культурі усіх народів. Теорія організації покликана дати ключ до засвоєння законів і принципів організаційних систем, зробити їх зрозумілими з погляду внутрішнього устрою і механізму функціонування. Особливе значення це має для сучасних вітчизняних організацій, становище яких в умовах ринкової економіки докорінно змінюється. Тепер організація повинна самостійно формувати цілі і завдання, розробляти стратегію і тактику розвитку, знаходити необхідні матеріальні та трудові ресурси для реалізації поставлених завдань, вирішувати питання створення, злиття і ліквідації структурних підрозділів, служб та філіалів, перебудови.

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Головною **метою** викладання дисципліни є надати майбутнім фахівцям необхідні знання з питань сучасного погляду, на основі системного підходу, до функціонування й еволюції організацій.

Завдання навчальної дисципліни:

- забезпечення здобувачів вищої освіти знаннями про теорію та практику функціонування організацій у мінливих умовах сучасного ринкового соціально-економічного середовища, про регулювання процесів, які в них відбуваються у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем;

- вивчення основних організаційних теорій;

- вивчення теоретико-методологічних засад створення й функціонування організацій;

- засвоєння основних методичних підходів аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища організацій;

- набуття вмінь побудови організаційних структур;
різних типів;

- набуття навичок трансформації, створення іміджу й культури організації.

Предметом вивчення дисципліни «Теорія організації та самоменеджмент» є процес формування ефективних організацій на основі дії факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, розробка проекту установчих та внутрішньо фірмових регламентуючих документів.

Об'єктом вивчення дисципліни є організаційні відносини, тобто зв'язки і взаємодії між різного роду цілісними утвореннями та їх структурними складовими, а також процеси і дії організуючої та дезорганізуючої спрямованості.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Публічне управління та адміністрування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» визначені компетентності та програмні результати навчання, для формування яких використовується навчальна дисципліна «Теорія організації та самоменеджмент»:

- здатність працювати в команді. ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом;

- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, працювати в команді та володіти навичками міжособистісної взаємодії;

- здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування;

- здатність демонструвати поглиблені знання щодо вибору нових форм і методів управління при створенні цілісної, ефективної та гнучкої системи управління організацією в умовах постійно змінюваного середовища.

Програмні результати навчання:

- уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції;
- уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов;
- здатність аналізувати події та процеси у соціальних спільнотах, вміння використовувати історичний досвід у вирішенні актуальних проблем розвитку публічних організацій.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни «Теорія організації та самоменеджмент» базується на знаннях отриманих при вивченні таких навчальних дисциплін як:

- Основи економічної теорії;
- Соціологія і психологія;
- Політологія;
- Теорія управління;
- Стратегічний менеджмент;
- Розробка управлінських рішень.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги до знань здобувачів вищої освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- основні теоретико-методологічні засади створення й функціонування організації;

- методику розрахунків основних показників та використання методологічних інструментів з метою пізнання мінливих явищ та процесів, які впливають на стан організації;

- чинники формування іміджу й культури організації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен вміти:

- працювати з монографічними, статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної проблематики та менеджменту;

- використовувати методологічні та методичні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування організацій;

- досліджувати й характеризувати різні види організацій, визначаючи їх переваги й недоліки;

- здійснювати порівняльний аналіз і формування різних типів організаційних структур;

- визначати чинники формування іміджу й культури організації;

- розробляти заходи з трансформації, як організації у цілому, так і її складових з урахування факторів впливу зовнішнього середовища.

5. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Поточний контроль за засвоєнням знань здійснюється через оцінювання усних відповідей щодо проблем запропонованих для обговорення, питань передбачених планом семінарських занять, а також шляхом проведення експрес-опитувань, тестування, підготовки доповідей і рефератів, написання самостійних і модульних контрольних робіт. При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань ЗВО, вміння застосовувати їх у практичній діяльності.

Змістовний модуль		Теми		Обсяги годин для окремих видів навчальних занять і самостійної роботи				
№	назва	№	назва	лекції	практичні заняття	самостійна робота	індивідуальні завдання	разом
1	Загальна теорія організації	1.	Предмет, методологія, завдання теорії організації	4	4	4	-	12
		2.	Основні організаційні теорії та моделі	2	2	2	-	6
		3.	Організація як система	2	2	2	-	6
		4.	Організація як процес	2	2	2	-	6
		5.	Самоорганізація	4	4	4	-	12
Всього				14	14	14	-	42
2	Створення ефективної організації	6.	Організаційне проектування	2	2	2	-	6
		7.	Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища організації	4	4	4	-	12
		8.	Культура організації	2	2	2	-	6
		9.	Практичні аспекти організації праці менеджера	4	4	4	-	12
		10.	Ефективність діяльності організації	4	4	4	-	12
Всього				16	16	16	-	48
Всього годин по навчальній дисципліні				30	30	30	-	90

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістовних модулів	Кредити	Кількість лекцій, практичних занять, самостійна робота, годин
Загальна теорія організації	1,4	Л – 14 ЛЗ – 14 Самостійна робота – 14
Створення ефективної організації	1,6	Л – 16 ЛЗ – 16 Самостійна робота – 16
Всього	3,0	90

6.2. Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Назва змістовних модулів	Кількість годин	Термін виконання
Загальна теорія організації	42	01.09-09.10
Створення ефективної організації	48	12.10-11.12
Всього	90	

6.3. Перелік і короткий зміст лекцій

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Загальна теорія організації

ЛЕКЦІЯ 1. Предмет, методологія, завдання теорії організації.....4 год.

1. Теорія організації як наука та її місце в системі наукових знань
2. Організація як універсальна категорія: основні підходи
2. Генезис організації
3. Властивості організації
4. Принципи організації. Часткові та ситуативні принципи організації.
5. Система законів організації

ЛЕКЦІЯ 2. Основні організаційні теорії та моделі.....2 год.

- 1.Еволюція теорії організації
2. Основоположні ідеї теорії організації
3. Сучасна теорія організації
4. Моделі теорії організації

ЛЕКЦІЯ 3. Організація як система.....2 год.

1. Поняття організаційної системи. Організація як відкрита система
2. Життєвий цикл організації
3. Соціальна організація.
4. Класифікація організацій.
5. Еволюція соціальних організацій.

ЛЕКЦІЯ 4. Організація як процес.....2 год.

1. Статика та динаміка організаційних систем. Динамічна організація
2. Принципи статичного та динамічного стану організації
3. Порівняльний аналіз принципів дії динамічних і статичних організацій
4. Організація як система процесів

ЛЕКЦІЯ 5. Самоорганізація.....4 год.

1. Самоорганізація як ґрунтовний процес природи.

2. Синергетична концепція організації.
3. Процеси самоорганізації.
4. Принципи самоорганізації.
5. Система управління організацією
6. Технології управління організацією

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Створення ефективної організації

ЛЕКЦІЯ 6. Організаційне проектування.....2 год.

1. Сутність організаційного проектування.
2. Універсальні погляди на проект організації.
3. Етапи організаційного проектування.
4. Методи проектування організації.
5. Чинники проектування організації.

ЛЕКЦІЯ 7. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища

організації.....4 год.

1. Зовнішнє середовище організації
2. Внутрішнє середовище організації
3. Поняття структури організації та принципи її побудови
4. Формальна та неформальна організаційна структура
5. Елементи структури та зв'язки в організації

ЛЕКЦІЯ 8. Культура організації.....2 год.

1. Поняття, структурні елементи і властивості організаційної культури
2. Функції організаційної культури
3. Класифікація організаційної культури
4. Система методів підтримки культури організації

ЛЕКЦІЯ 9. Практичні аспекти організації праці менеджера.....4 год.

1. Суть і зміст управлінської праці.
2. Участь менеджера у рішенні виробничих завдань.

3. Організація особистої роботи менеджера.
4. Організація роботи менеджера з підлеглими.
5. Організація і техніка проведення ділових бесід.

ЛЕКЦІЯ 10. Ефективність діяльності організації.....4 год.

1. Поняття ефективності діяльності організації
2. Чинники ефективності організації
3. Критерії організаційної ефективності та види ефектів
4. Оцінювання ефективності діяльності організації
5. Оцінювання ефективності організаційних систем

Разом 30 годин

6.4. Перелік та план практичних занять

Практичне заняття 1. Предмет, методологія, завдання теорії організації (4 год.)

1. Розглянути основні методи, категорії, поняття, що розкривають сутність науки, характер організаційної діяльності; організація як універсальна категорія: основні підходи. Генезис організації. Властивості організації. Принципи організації. Часткові та ситуативні принципи організації. Система законів організації.
2. Вивчити закони і принципи організації, що являють собою стійку залежність між вхідними і вихідними параметрами організації, яка сформульована в нормативних актах або наукових працях.
3. Тест № 1.

Практичне заняття 2. Основні організаційні теорії та моделі (2 год.)

1. Розглянути теоретичні підходи і концепції, що формують сучасну теорію організації.
2. Виконати вправу № 1. «Автори теорії організації», вказуючи в представленій таблиці імена авторів, що зробили значний внесок в розвиток теорії організації, розкриваючи при цьому зміст кожної теорії.

3. Виконати вправу № 2 «Концепція наукового управління», вказати відсутні елементи в змісті основних положень концепції наукового управління. Дати коротку характеристику основних положень концепції наукового управління.

4. Тест № 2.

Практичне заняття 3. Організація як система (2 год.)

1. Вивчення організації як системи та життєвого циклу організації.

2. Розглянути ситуацію «Життєвий цикл організації *Бенкрофт энд компані*» та на її основі визначити стадії життєвого циклу, а також домінуючі цілі на кожній стадії життєвого циклу та причини через які представлена компанія ледь не зазнала краху.

3. Визначити на основі певного досліджуваного підприємства основні проблеми та задачі, що є характерними для кожної стадії життєвого циклу організації.

4. Тест № 3.

Практичне заняття 4. Організація як процес (2 год.)

1. Чим характеризується статичний режим роботи організації? У яких випадках організацію можна розглядати як статичну?

2. Що відбувається в період стагнації?

3. Які процеси в організації мають інформаційний характер?

4. Наведіть приклади допоміжних процесів в організації.

5. Тест № 4.

Практичне заняття 5. Самоорганізація (4 год.)

1. Природно-наукові засади синергетики. Ентропія. Самоорганізація як ґрунтовний процес. Процеси самоорганізації. Спонтанність та випадковість. Гнучкість організації. Сталість організації.

2. Які елементи в організації є об'єктом управлінської діяльності?

3. Хто є суб'єктом управлінської діяльності та які ролі він виконує в організації?

4. Назвіть принципи, що характеризують організацію як керовану систему.

5. Тест № 5.

Практичне заняття 6. Організаційне проектування (2 год.)

1. У чому полягає сутність органічного підходу до проектування організаційних структур? Назвіть умови його ефективного застосування.
2. Назвіть стадії процесу організаційного проектування та розкрийте їх зміст.
3. Назвіть та проаналізуйте основні методи організаційного проектування. У чому полягає сутність методу організаційного моделювання?
4. Тест № 6.

Практичне заняття 7. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища організації (4 год.)

1. Вивчити основні елементи зовнішнього та внутрішнього середовища організації, характеристики організаційної структури.
2. Провести аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища організації на прикладі підприємств Миколаївської області.
3. На основі практичної вправи «Цінності і недоліки структур організації» заповнити таблицю за типами організаційних структур.
4. Тест № 7.

Практичне заняття 8. Культура організації (2 год.)

1. Розглянути типологію організаційної культури та фактори, що впливають на її формування.
2. Вивчити рівні організаційної культури.
3. Ознайомити здобувачів з поняттям культури як ідеологія організації, її власників і вищого керівництва.
4. На основі опрацювання практичної ситуації «Організаційна культура компанії «Соні» визначити та проаналізувати основні цінності даної організації та шляхи і засоби формування корпоративної культури компанії.
5. Тест № 8.

Практичне заняття 9. Практичні аспекти організації праці менеджера (4 год.)

1. Суть і зміст управлінської праці. Участь менеджера у рішенні виробничих завдань.

2. Організація особистої роботи менеджера.
3. Організація роботи менеджера з підлеглими.
4. Організація і техніка проведення ділових бесід.
5. Тест № 9.

Практичне заняття 10. Ефективність діяльності організації (4 год.)

1. Вивчити суть та основні поняття ефективності організації та визначити умови за якими організація вважатиметься ефективною
2. Оцінити ефективність діяльності певного досліджуваного суб'єкта господарювання.
3. Тест № 10.

Разом 30 годин

6.5. Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання

Самостійна робота здобувачів вищої освіти в обсязі 30 годин складається з вивчення матеріалу за допомогою конспектів лекцій, підручників, допоміжної літератури, а також підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань.

Теми, які виносяться для самостійного відпрацювання, здобувачі вищої освіти вивчають у вільний від занять час. В методичних рекомендаціях для практичних занять виділяються теми, які здобувач вищої освіти повинен виконати самостійно.

Теми обов'язкового самостійного опрацювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вивчення основоположних ідей теорії організації.	1

2.	Вивчення сучасної теорії організації.	1
3.	Моделі теорії організації.	1
4.	Ф. Тейлор і наукові основи теорії організації.	1
5.	Принципи організації А. Файоля.	1
6.	Бюрократія М. Вебера.	1
7.	Е. Мейо і хоторнський експеримент.	1
8.	Д. Макгрегор і теорія Х-У.	1
9.	А. Чандлер, Дж. Томсон, П. Лоуренс, Дж. Лорш і дослідження впливу зовнішнього середовища на організацію.	1
10.	Р. Сайерт, Дж. Марч, Г. Саймон і модель "смітника".	1
11.	Поняття, цілі та моделі організації.	1
12.	Основні закони організації.	1
13.	Принципи організаційного дизайну систем.	1
14.	Стадії та етапи організаційного проектування.	1
15.	Методологія оцінки стану елементів системи управління на підприємстві.	1
16.	Проектування системи документаційного забезпечення управління фірмою.	1
17.	Проектування організації системи управління.	1
18.	Вивчити сутність організаційної структури управління та її роль в досягненні мети організації.	1
19.	Розглянути етапи розробки організаційної структури та елементи структури організації; взаємодію та взаємовплив структур організації.	1

20.	Дати характеристику основних видів організаційних структур управління.	1
21.	Навчитися формувати документи, що визначають повноваження структурних підрозділів організації.	1
22.	Розглянути умови утворення тимчасових структур в організації.	1
23.	Ознайомитися з сутністю поняття «Інформаційний консалтинг» як одного з видів управлінського консультування та з поняттям «Інформаційні експертизи та комунікативний аудит» як складових інформаційного консалтингу.	1
24.	Визначити основні критерії ефективності діяльності організації та контроль за дотриманням правил внутрішнього розпорядку і корпоративної етики.	1
25.	Ознайомитися з основними підходами до формування філософії організації як основного документа, що окреслює сукупність правил корпоративної етики.	1
26.	Сучасні підходи до організаційної ефективності. Підхід до організаційної ефективності з погляду конкуруючих управлінських цінностей.	2
27.	Розглянути модель ціннісних установок відносно організаційної ефективності.	1
28.	Вивчити основні критерії результативності: дієвість, результативність, якість, продуктивність, нововведення, культура праці, прибутковість.	2
Всього		30

6.6. Консультації

Консультації з теоретичної та практичної частини курсу проводяться для здобувачів вищої освіти згідно графіку роботи, регламентованого педнавантаженням, а також по мірі необхідності.

Для здобувачів вищої освіти, що мають незадовільні оцінки за результатами міжсесійного контролю знань проводяться індивідуальні консультації.

6.7. Питання для поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

1. У чому полягає роль організації в розвитку суспільства?
2. Визначте місце теорії організації в системі наукових знань.
3. Назвіть об'єкт і предмет теорії організації.
4. Які методи пізнання використовує теорія організації? Коротко охарактеризуйте їх.
5. Які функції виконує теорія організації?
6. Назвіть основні етапи еволюції теорії організації. Яка між ними відмінність?
7. Дайте визначення поняття "організація". Чому організацію називають універсальною?
8. Які є підходи до розуміння організації?
9. Що таке генезис організації? Назвіть його основні положення.
10. Що є первинним: організація як система чи організація як процес?
11. Що таке властивості організації? Назвіть основні властивості організації.
12. Назвіть специфічні властивості організації,
13. Наведіть класифікацію принципів організації.
14. Які є загальні принципи організації та яка їх роль в управлінні організацією?

15. Дайте характеристику часткових і ситуативних принципів організації.
16. Як проявляється принцип відповідності цілей та ресурсів організації?
17. Які є класифікації законів організації?
18. Як формулюється закон синергії? Охарактеризуйте його зміст.
19. Назвіть основні показники ефекту синергії.
20. Які спільні та відмінні риси мають поняття "організація" і "система"?
21. У чому полягає сутність системного підходу до організації? Чому доцільно розглядати організацію як систему?
22. Які системні властивості має організація?
23. Що таке життєвий цикл організації?
24. Що мається на увазі під соціальною системою? Назвіть її основні структурні елементи.
25. Охарактеризуйте рівні соціальних систем.
26. Дайте визначення поняттю "структура організації" та охарактеризуйте принципи її побудови.
27. З яких елементів складається організаційна схема?
28. Що таке формальна та неформальна організаційна структура? Наведіть приклади неформальних організаційних структур.
29. Назвіть елементи структури та зв'язки в організації. Яка роль стратегічного центру в організації?
30. Охарактеризуйте концепції організаційних структур. Чим відрізняються класична та сучасні концепції організаційних структур?
31. Назвіть підходи до формування організаційної структури.
32. Охарактеризуйте просту структурну форму організації.
33. Які є нові підходи до побудови організації?
34. Дайте характеристику проектної структури організації.
35. Що таке мережева структура організації? Чим відрізняється від неї віртуальна організація?

36. Назвіть характеристики організаційної структури. Що таке складність організаційної структури?
37. Назвіть переваги та недоліки централізованого та децентралізованого типів організаційної структури.
38. Що таке організаційна культура?
39. Перерахуйте структурні елементи організаційної культури та розкрийте їх зміст.
40. Охарактеризуйте рівні організаційної культури.
41. Розкрийте зміст основних властивостей організаційної культури. Що таке неформальність організаційної культури?
42. Назвіть суб'єктивні та об'єктивні елементи організаційної культури.
43. Які функції виконує організаційна культура стосовно внутрішнього та зовнішнього середовища організації?
44. Чому, на Вашу думку, культура ставлення до жінок є важливим елементом організаційної культури?
45. Охарактеризуйте методи підтримки культури організації.
46. Які є методи зміни організаційної культури? Чому культура організації з часом змінюється?
47. Охарактеризуйте інформацію в організації як чинник забезпечення її ефективності.
48. Що таке управлінська інформація?
49. Охарактеризуйте технології інформаційної діяльності в організації.
50. Назвіть основні етапи еволюції технологій інформаційної діяльності в організації.

Питання до екзамену

1. Теорія організації як наука та її місце в системі наукових знань
2. Еволюція теорії організації

3. Основоположні ідеї теорії організації
4. Сучасна теорія організації
5. Моделі теорії організації
6. Організація як універсальна категорія: основні підходи
7. Генезис організації
8. Властивості організації
9. Принципи організації. Часткові та ситуативні принципи організації.
10. Система законів організації
11. Поняття організаційної системи. Організація як відкрита система
12. Життєвий цикл організації
13. Соціальна організація
14. Внутрішнє середовище організаційної системи. Підсистеми організації
15. Зовнішнє середовище організаційної системи
16. Класифікація організацій
17. Еволюція соціальних організацій
18. Статика та динаміка організаційних систем. Динамічна організація
19. Принципи статичного та динамічного стану організації
20. Порівняльний аналіз принципів дії динамічних і статичних організацій
21. Організація як система процесів
22. Організація і управління
23. Неформальність організаційної культури.
24. Система управління організацією
25. Технології управління організацією: теоретичні засади
26. Сутність організаційного проектування
27. Універсальні погляди на проект організації
28. Етапи організаційного проектування
29. Методи проектування організації
30. Чинники проектування організації

31. Поняття структури організації та принципи її побудови
32. Формальна та неформальна організаційна структура
33. Елементи структури та зв'язки в організації
34. Концепції організаційних структур
35. Підходи до формування організаційної структури
36. Характеристики організаційної структури
37. Поняття, структурні елементи і властивості організаційної культури
38. Функції організаційної культури
39. Класифікація організаційної культури
40. Система методів підтримки культури організації
41. Зміна організаційної культури
42. Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності. Управлінська інформація
43. Технології інформаційної діяльності в організації
44. Інформаційна система організації
45. Сучасні інформаційні технології організаційної культури
46. Поняття ефективності діяльності організації
47. Чинники ефективності організації
48. Критерії організаційної ефективності та види ефектів
49. Оцінювання ефективності діяльності організації
50. Оцінювання ефективності організаційних систем

6.8. Рейтингова оцінка з дисципліни та схема поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Відрізняється від традиційної більш широким інтервалом балів, які диференційовані відповідно до складності матеріалу, що контролюється його об'ємом, рівнем самостійності освоєння, тощо.

Проміжний контроль знань здійснюється шляхом тестування, усного опитування, виконання індивідуальних робіт та проведення контрольних робіт здобувачів вищої освіти.

Кінцевий контроль знань випускників з дисципліни здійснюється під час приймання екзамену з дисципліни.

За всі види робіт впродовж семестру (тести, опитування, контрольні роботи, індивідуальні завдання, тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 100 балів.

Здобувачі вищої освіти, що набрали менше 36 балів протягом семестру до сесії не допускаються.

Творча робота здобувача вищої освіти оцінюється кафедрою менеджменту та маркетингу. Вона включає:

- участь в науково-дослідній роботі – до 10 балів;
- виступи в наукових гуртках і конференціях – до 10 балів;
- участь у внутрівузівських олімпіадах до 10 балів;
- участь в всеукраїнських олімпіадах – до 15 балів.

Схема поточного і заключного контролю знань

Дисципліна	Кількість годин				Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	лекції	практичні	заняття	самостійна робота			min	max	min	max
Теорія організації та	Змістовний модуль 1. Загальна теорія організації									
	14	14	14	Контрольні роботи	2	3	5	6	10	
				Тестування	2	3	5	6	10	
				Самостійна робота	3	2	3	6	9	
				Індивідуальна робота	1	5	10	5	10	
Разом по змістовному модулю 1								23	39	

Змістовний модуль 2. Створення ефективної організації									
16	16	16	Контрольні роботи	3	3	5	9	15	
			Тестування	2	3	5	6	10	
			Самостійна робота	3	2	3	6	9	
Разом по змістовному модулю 2							21	34	
Екзамен							24	40	
Разом по курсу дисципліни							60	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
64 - 74	D	задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

Базова:

1. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Організація праці менеджера : навч. посібник. Київ : ВД «Професіонал», 2004. 304с.
2. Блощинська В. А. Сучасне діловодство : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 320 с.
3. Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М. Організація праці менеджера : навч. посібник. Київ : Кондор, 2002. 518 с.
4. Гірняк О. М., Лазановський П. П. Менеджмент : теоретичні основи і практикум : навч. посібник. Львів : Магнолія, 2004. 352 с.
5. Глівенко С. В., Лапін Є. В., Павленко О. О. Інформаційні системи в менеджменті : навч. посібник. Суми : Університетська книга, 2003. 352 с.
6. Кредисов А. И. История учений менеджмента. Киев : Вира-Р, 2000. 336 с.
7. Пачковський Ю. Ф. Психологія підприємництва : навч. посібник. Київ : Каравела, 2018. 416 с.
8. Скібницька Л. І., Скібницький О. М. Менеджмент : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2007. 416 с.
9. Хміль Ф. . Основи менеджменту : підручник. Київ : Академвидавництво, 2003. 608 с.
10. Чайка Г. Л. Культура ділового спілкування менеджера: навч. посібник. Київ : Знання, 2011. 445 с.
11. Чайка Г. Л. Організація праці менеджера : навч. посібник. Київ : Знання, 2007. 420 с.

Допоміжна:

12. Богданов А. А. Собрание человека. *Психологический журнал*. 2004. Т. 25. С.125-129.

13. Борисов Ю. А., Кудрявцев И. А. Смысловая сфера сознания и самосознания успешных и неуспешных менеджеров среднего звена. *Психологический журнал*. 2003. Т. 24. № 1. С.49-59.
14. Дерлоу Д. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень. Київ : Наукова думка, 2001. 242 с.
15. Лозниця В.С. Психологія менеджменту : навч. посібник. Київ : ЕксОб, 2000. 512 с.
16. Муллахметов Х. Организация у правленческого контроля. *Управление компанией*. 2006. № 11. С. 69-78.
17. Психология менеджмента / Под ред. Г.С. Никифорова. Санкт-Петербург : Питер, 2004. 639 с.
18. Яновский А. М. Человеческий интеллектуальный капитал – основа развития бизнеса в XXI веке. *Менеджмент и кадры : психология управления*, 2003. № 11. С. 35-42.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України : веб-сайт. URL : <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.05.2020).
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України : веб-сайт. URL : <http://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 12.05.2020).
3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України : веб-сайт. URL : <https://www.me.gov.ua> (дата звернення: 12.05.2020).

Методичне забезпечення:

Для проведення практичних занять розроблені методичні рекомендації, в яких виділена частина, яка повинна бути опрацьована в аудиторіях, а також для самостійної роботи. Розроблені тести для поточного контролю знань, із застосуванням комп'ютерної техніки.

Доступ до матеріалів навчання:

<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=698>

ДОДАТОК А

Список ключових слів англійською мовою до робочої програми з навчальної дисципліни «Теорія організації та самоменеджмент»

Змістовний модуль		Теми		Ключові слова	
№	назва	№	назва	англійська	українська
1	Загальна теорія організації	1.	Предмет, методологія, завдання теорії організації	1. Organization 2. System 3. Organizational structure 4. Organizational process 5. Coordination 6. Hierarchy 7. The mission of the organization 8. Formalization 9. Centralization and decentralization	1. Організація 2. Система 3. Організаційна структура 4. Організаційний процес 5. Координація 6. Ієрархія 7. Місія організації 8. Формалізація 9. Централізація та децентралізація

		2.	Основні організаційні теорії та моделі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Structure 2. Ideal bureaucracy 3. Behavioral theory 4. Open system 5. Situational theory 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Структура 2. Ідеальна бюрократія 3. Поведінкова теорія 4. Відкрита система 5. Ситуаційна теорія
		3.	Організація як система	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organization 2. System 3. Adaptation 4. Feedback 5. Managing and Managed Subsystems 6. Holism 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація 2. Система 3. Адаптація 4. Зворотний зв'язок 5. Керуюча та керована підсистеми 6. Холізм
		4.	Організація як процес	<ol style="list-style-type: none"> 1. Statistics 2. Dynamics 3. Dynamic organization 4. Status of the organization 5. Process system 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Статистика 2. Динаміка 3. Динамічна організація 4. Стан організації 5. Система процесів
		5.	Самоорганізація	<ol style="list-style-type: none"> 1. Synergetics 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Синергетика

				<ul style="list-style-type: none"> 2. Self-organization 3. The process of nature 4. Process 5. Principles 6. Control system 	<ul style="list-style-type: none"> 2. Самоорганізація 3. Процес природи 4. Процес 5. Принципи 6. Система управління
2	Створення ефективної організації	6.	Організаційне проектування	<ul style="list-style-type: none"> 1. Organizational system 2. Organizational structure 3. Efficiency 4. Correction 5. System approach 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Організаційна система 2. Організаційна структура 3. Ефективність 4. Корегування 5. Системний підхід
		7.	Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища організації	<ul style="list-style-type: none"> 1. Corporate culture 2. Organizational structure 3. Production technology 4. Social environment 5. The legal 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Корпоративна культура 2. Організаційна структура 3. Технологія виробництва 4. Соціальне середовище 5. Правове середовище

			<p>environment</p> <p>6. State environment</p> <p>7. The political environment</p> <p>8. Technological environment</p> <p>9. Economic environment</p> <p>10. Resource environment</p>	<p>6. Державне середовище</p> <p>7. Політичне середовище</p> <p>8. Технологічне середовище</p> <p>9. Економічне середовище</p> <p>10. Ресурсне середовище</p>	
		8.	<p>Культура організації</p>	<p>1. Organizational culture</p> <p>2. Values</p> <p>3. Standards</p> <p>4. Persuasion</p> <p>5. Functions of organizational culture</p>	<p>1. Організаційна культура</p> <p>2. Цінності</p> <p>3. Норми</p> <p>4. Переконавання</p> <p>5. Функції організаційної культури</p>
		9.	<p>Практичні аспекти організації праці менеджера</p>	<p>1. Management work</p> <p>2. The purpose of management work</p> <p>3. Functional aspects</p> <p>4. Roles of the</p>	<p>1. Управлінська праця</p> <p>2. Мета управлінської праці</p> <p>3. Функціональні аспекти</p> <p>4. Ролі керівника</p>

			manager 5. Classification of activities of the manager 6. Functions of managers 7. Model of modern manager	5. Класифікація видів діяльності менеджера 6. Функції менеджерів 7. Модель сучасного менеджера
		10.	Ефективність діяльності організації 1. Efficiency 2. Productivity 3. Effectiveness 4. Effect 5. Organizational system	1. Ефективність 2. Продуктивність 3. Результативність 4. Ефект 5. Організаційна система

Навчальне видання

**Теорія організації та самоменеджмент
методичні рекомендації**

Укладач:

Клочан В'ячеслав Васильович

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 6,25

Тираж 25 прим. Зам. № ____

Надруковано у видавничому відділі

Миколаївського національного аграрного університету

54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 29.02.2013 р.